

458

VYHLÁŠKA

ze dne 10. prosince 2003,

kterou se provádí zákon o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů

Ministerstvo zemědělství stanoví podle § 27 zákona č. 148/2003 Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů), (dále jen „zákon“) k provedení § 4 odst. 5, § 11 odst. 3, § 12 odst. 1, § 17 odst. 3 a § 19 odst. 4 zákona:

**Předpoklady pro shromažďování,
hodnocení, dokumentaci a konzervaci
genetických zdrojů
a kolekcí genetických zdrojů**

(K § 4 odst. 5 zákona)

§ 1

Odborné předpoklady

(1) Odborné předpoklady žadatele k zařazení do Národního programu (dále jen „žadatel“) jsou:

- a) ukončené úplné střední vzdělání se zaměřením na zemědělství, popřípadě úplné střední odborné vzdělání nebo vyšší odborné vzdělání v některém ze zemědělských oborů zaměřených na všeobecné zemědělství, pěstování rostlin a jeho specifická zaměření, zahradnictví, rostlinolékařství, lesnictví, nebo v ekologických oborech, nebo řádně ukončené vysokoškolské vzdělání v oblasti zemědělství nebo přírodních věd,
- b) 3 roky praxe v oblasti výzkumu, šlechtění, odrůdového zkušebnictví, nebo konzervace a využívání genetických zdrojů, přičemž část této praxe musí být v oblasti konzervace a využívání genetických zdrojů.

(2) Kromě odborných předpokladů uvedených v odstavci 1 žadatel též doloží vlastní publikační činnost v oblasti genetických zdrojů pro účely rozhodování podle § 5 zákona.

(3) Je-li žadatelem právnická osoba, musí odborné předpoklady podle odstavců 1 a 2 splňovat osoba, která je statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu.

§ 2

Technické předpoklady

(1) Technické vybavení žadatele podle § 4 odst. 2 písm. h) zákona musí odpovídat množství konzervovaných genetických zdrojů, nárokům na jejich shromažďování, hodnocení, dokumentaci a konzervaci a je závislé na druhu genetického zdroje. Žadatel v žádosti uvede

- a) technické vybavení pro hodnocení genetických zdrojů, zejména vybavení laboratorii určených k zajištění laboratorních testů genetických zdrojů,
- b) v případě genetických zdrojů rostlin pozemky, na kterých budou prováděny polní testy; je-li žadatelem nájemce pozemku, musí být nájemní smlouva k tomuto pozemku uzavřena na dobu alespoň 15 let od podání žádosti u trvalých kultur a 5 let u ostatních kultur,
- c) technologii vhodnou pro regeneraci genetických zdrojů a konzervaci vegetativně množených genetických zdrojů uvedených v žádosti podle § 4 zákona.

(2) Pro vedení dokumentace podle § 17 zákona musí být žadatel vybaven technickým a programovým vybavením umožňujícím přístup do informačního systému genetických zdrojů.

§ 3

Doklady

K žádosti podle § 4 zákona žadatel přiloží:

- a) doklad o ukončení požadovaného vzdělání,
- b) doklad prokazující charakter a délku požadované praxe,
- c) výčet publikační činnosti žadatele v oblasti genetických zdrojů,
- d) výpis z katastru nemovitostí na pozemky uvedené v žádosti, jde-li o genetické zdroje rostlin a je-li žadatel vlastníkem těchto pozemků nebo má jiné oprávnění podle zvláštního právního předpisu¹⁾ s nimi nakládat nebo hospodařit, popřípadě jiný doklad, na základě něhož je oprávněn pozemek

¹⁾ Zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění zákona č. 210/1993 Sb., zákona č. 90/1996 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb. a zákona č. 120/2001 Sb.
Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 120/2000 Sb. a zákona č. 220/2000 Sb.

užívat; v případě nájmu pozemku úředně ověřenou kopii nájemní smlouvy.

Velikost vzorku genetického zdroje a rozsah údajů, které o genetickém zdroji poskytne účastník Národního programu pověřené osobě na její písemnou výzvu

(K § 11 odst. 3 zákona)

§ 4

Velikost vzorku genetického zdroje rostlin

(1) Velikost vzorku genetického zdroje rostlin poskytovaného účastníkem Národního programu pro potřeby hodnocení kolekcí, regenerace vzorků a dlouhodobého uchování musí zajišťovat dostatečné množství jedinců pro zachování původního genetického základu genetického zdroje rostlin a rezervu, ze které jsou poskytovány vzorky genetických zdrojů rostlin dalším účastníkům Národního programu a uživatelům.

(2) Velikost semenného vzorku genetického zdroje rostlin předávaného pro dlouhodobé uchování v genobance je stanovena v příloze č. 1.

(3) Velikost vzorku vegetativně rozmnožovaného genetického zdroje rostlin se řídí technickými možnostmi. Minimální velikost vzorku vegetativně rozmnožovaného genetického zdroje rostlin je uvedena v příloze č. 2.

(4) Pokud účastník Národního programu nemá dostatečné množství semen, částí rostlin, nebo explantátů pro velikost vzorku genetického zdroje rostlin podle odstavce 2 nebo 3 nebo pokud by byl ohrožen genetický zdroj rostlin, posoudí pověřená osoba, zda bude poskytnut menší vzorek genetického zdroje rostlin nebo bude vzorek genetického zdroje rostlin poskytnut až po přemnožení genetického zdroje rostlin a bude tak zajištěno jeho dostatečné množství.

(5) U semenných vzorků genetických zdrojů rostlin předávaných ke konzervaci v genobance je požadována klíčivost a čistota stanovená zvláštním právním předpisem.²⁾

(6) Nelze-li dosáhnout klíčivosti a čistoty stanovené podle odstavce 5, jsou minimální požadavky na klíčivost a čistotu stanoveny v příloze č. 3.

(7) Semenné vzorky genetických zdrojů rostlin musí mít vlhkost a zdravotní stav, které snižují jejich biologickou hodnotu a které odpovídají zvláštnímu právnímu předpisu.²⁾

§ 5

Velikost vzorku genetického zdroje mikroorganismu

(1) Velikost vzorku genetického zdroje mikroorganismu poskytovaného účastníkem Národního programu pro potřeby hodnocení kolekcí, regenerace vzorků a dlouhodobého uchování je závislá na aktuálním stavu druhu, kmene, rasy nebo dalších nižších jednotek genetického zdroje mikroorganismu.

(2) Velikost vzorku genetického zdroje mikroorganismu stanoví pověřená osoba podle aktuálního stavu druhu, kmene, rasy nebo dalších nižších jednotek genetického zdroje mikroorganismu tak, aby byl zajištěn původní genetický základ mikroorganismu a rezerva, ze které jsou poskytovány vzorky genetických zdrojů mikroorganismů dalším účastníkům Národního programu a uživatelům.

§ 6

Rozsah údajů o genetickém zdroji

Účastník Národního programu současně se vzorkem genetického zdroje předá pověřené osobě tyto údaje o genetickém zdroji:

- a) poskytnuté množství ve vzorku genetického zdroje,
- b) v případě genetického zdroje rostlin dostupné pasportní údaje podle § 9 odst. 2, včetně případných údajů o sběru genetického zdroje rostlin,
- c) v případě genetického zdroje mikroorganismu:
 1. druh, kmen, rasu nebo další nižší jednotku,
 2. údaj, na jakých médiích byl mikroorganismus kultivován,
 3. specifické podmínky kultivace,
 4. místo izolace a autor izolace,
 5. místo původu včetně země původu,
 6. místo konzervace,
- d) v případě genetického zdroje rostlin konzervovaného in situ místo výskytu tohoto genetického zdroje.

Rozsah a způsob hodnocení genetických zdrojů

(K § 12 odst. 1 zákona)

§ 7

Hodnocení genetických zdrojů rostlin

(1) Rozsah a způsob hodnocení genetického zdroje rostlin se liší podle jednotlivých druhů genetických zdrojů rostlin a provádí se v rámci Národního programu formou standardních postupů pro různé druhy genetických zdrojů rostlin. Součástí hodnocení

²⁾ Vyhláška č. 191/1996 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin.

genetického zdroje rostlin je jeho charakterizace, která slouží k jednoznačné identifikaci genetického zdroje rostlin.

(2) Hodnocení jednoletých, dvouletých a vytrvalých druhů genetických zdrojů rostlin konzervovaných ex situ se provádí v polních testech a laboratorních testech.

(3) Hodnocení genetických zdrojů rostlin konzervovaných in situ vychází z konkrétních místních možností a provádí se monitorováním a dokumentací stavu populací genetických zdrojů rostlin; účelem je včas upozornit na rizika poškození či ztráty genetického zdroje rostlin.

(4) Hodnocení genetických zdrojů rostlin konzervovaných in situ provádí účastník Národního programu, který v rámci Národního programu odpovídá za příslušnou druhovou kolekci genetického zdroje rostlin. V případě, že by účastník Národního programu nemohl provést hodnocení genetického zdroje rostlin konzervovaného in situ, může se souhlasem pověřené osoby zajistit jeho hodnocení jiným vhodným způsobem.

§ 8

Hodnocení genetických zdrojů mikroorganismů

Hodnocení kolekcí genetických zdrojů mikroorganismů se provádí v rámci Národního programu formou standardních postupů pro jednotlivé druhy, kmeny, rasy nebo další nižší jednotky genetických zdrojů mikroorganismů a obsahuje zejména přehled druhů, kmenů, ras nebo dalších nižších jednotek a jejich charakteristiku, charakteristiku vykonaných prací pro konzervaci kolekce genetického zdroje mikroorganismu v příslušném kalendářním roce, výstupy řešení, finanční náklady, mezinárodní spolupráci a seznam vědeckých publikací, které souvisí s konzervací kolekce genetického zdroje mikroorganismu.

Rozsah a způsob vedení dokumentace účastníkem Národního programu

(K § 17 odst. 3 zákona)

§ 9

Genetické zdroje rostlin

(1) Dokumentace o genetických zdrojích rostlin, kterou vede v souladu s § 17 zákona účastník Národního programu, se skládá z

- a) pasportní části,
- b) popisné části,
- c) údajů o konzervaci, pokud je účastník Národního programu pověřen dlouhodobým uchováváním genetického zdroje rostlin.

(2) Pasportní část obsahuje obecné charakteristiky genetického zdroje rostlin, tzv. pasportní deskrip-

tory, které jsou společné pro všechny genetické zdroje rostlin.

(3) Popisná část obsahuje výsledky hodnocení všech morfologických, biologických, hospodářských a biochemických znaků formou popisných deskriptorů. Popisné deskriptory jsou rodově nebo druhově specifické a jsou hodnoceny podle specifického seznamu popisných deskriptorů pro daný rod nebo druh (klasifikátor) s uvedením způsobu hodnocení projevu každého znaku. Pokud není klasifikátor k dispozici (zpravidla u méně významných druhů), připraví účastník Národního programu minimální seznam popisných deskriptorů. Znaky cytologické, molekulární a výsledky dalších laboratorních analýz a hodnocení, které pomáhají k identifikaci genetického zdroje a nejsou uvedeny v klasifikátoru nebo seznamu popisných deskriptorů, se zařazují do popisné části způsobem stanoveným v rámci Národního programu. Účastník Národního programu zaznamenává údaje obsažené v popisné části též formou originálních metrických hodnot a tyto uchovává.

(4) Údaje o konzervaci genetického zdroje rostlin obsahují

- a) u semen konzervovaných v genobance základní skladovací údaje o uložení semenném vzorku genetického zdroje; zaznamenávají se rovněž údaje o poskytnutých vzorcích genetických zdrojů rostlin podle § 19 zákona,
- b) u vegetativně množených kolekcí genetických zdrojů rostlin v polní kolekci, kulturách in vitro nebo kryobance nezbytné informace o konzervovaném genetickém zdroji rostlin (počty položek ve vzorku genetického zdroje, datum založení konzervace, datum regenerace) a způsobech jeho konzervace; zaznamenávají se rovněž údaje o poskytnutých vzorcích genetických zdrojů rostlin podle § 19 zákona.

§ 10

Genetické zdroje mikroorganismů

(1) Dokumentace o genetickém zdroji mikroorganismu, kterou vede v souladu s § 17 zákona účastník Národního programu, musí být vedena pro jednotlivé druhy, kmeny, rasy nebo další nižší jednotky mikroorganismů obsažených v kolekci genetických zdrojů mikroorganismu.

(2) Dokumentace genetického zdroje mikroorganismu obsahuje tyto údaje:

- a) evidenční číslo kolekce,
- b) evidenční číslo druhu, kmenu, rasy nebo další nižší jednotky,
- c) mezinárodní název,
- d) na jakých médiích je mikroorganismus kultivován,
- e) specifické podmínky kultivace,

- f) místo izolace, autor izolace, datum izolace a rok izolace,
- g) místo původu včetně země původu,
- h) místo konzervace,
- i) datum poslední obnovy (přeočkování, pasážování, inokulace).

(3) Účastník Národního programu v dokumentaci zaznamenává údaje o uchovávaných vzorcích genetického zdroje mikroorganismu a manipulaci s ním.

§ 11

Velikost vzorků genetických zdrojů poskytovaných pro účely šlechtění, výzkumu a vzdělávání (K § 19 odst. 4 zákona)

(1) Velikost poskytovaného vzorku genetického zdroje rostlin je závislá na biologických vlastnostech daného druhu.

(2) U cizosprašných druhů množených semen se velikost poskytovaného vzorku pohybuje v rozmezí 50 až 100 semen, u samosprašných druhů v rozmezí 40 až 60 semen. U specifických cizosprašných druhů je minimální velikost vzorku genetického zdroje rostlin uvedena v příloze č. 4.

(3) U vegetativně množených druhů je velikost jednoho vzorku v rozmezí 2 až 10 regenerujících částí (roubů, oček, in vitro vzorků). U specifických vegeta-

tivně množených druhů je velikost vzorku genetického zdroje rostlin uvedena v příloze č. 4.

(4) Pokud pověřená osoba nebo účastník Národního programu nemá dostatečnou zásobu vzorků genetického zdroje rostlin, může být velikost jednoho vzorku genetického zdroje rostlin podle odstavce 2 nebo 3 nižší.

(5) Jednomu žadateli může být během jednoho kalendářního roku poskytnuto pověřenou osobou nebo účastníkem Národního programu nejvýše

- a) 30 vzorků u samosprašných druhů,
- b) 20 vzorků u cizosprašných druhů,
- c) 10 vzorků u vegetativně množených druhů.

(6) Pověřená osoba nebo účastník Národního programu mohou poskytnout větší množství vzorků genetických zdrojů rostlin, než je stanoveno v odstavci 5, jestliže tím nedojde k ohrožení genetického zdroje rostlin a nebude nutné omezit požadavky dalších žadatelů o tyto genetické zdroje rostlin.

(7) Velikost poskytovaného vzorku genetického zdroje mikroorganismu se stanoví podle § 5 odst. 2 obdobně.

§ 12

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2004.

Ministr:

Ing. Palas v. r.

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 458/2003 Sb.

**Velikost semenného vzorku genetického zdroje rostlin předávaného pro dlouhodobé
uchování v genobance**
(počty klíčivých semen v tisících)

Druh, skupina druhů	Charakter množení	Typ kolekce	
		Aktivní	Základní
Standard 1	samosprašné	6	4
Standard 2	cizosprašné	16	12
Čirok (<i>Sorghum Adans.</i>)	cizosprašné	12	8
Chřest (<i>Asparagus L.</i>)	cizosprašné, dvoudomé	0,5	0,5
Konopí seté (<i>Cannabis sativa L.</i>)	cizosprašné	8	6
Pískavice (<i>Trigonella L.</i>)	cizosprašné	4	3
Šalvěj (<i>Salvia L.</i>)	cizosprašné	12	8
Trávy - plané druhy	převážně cizosprašné	3	1
Trávy - okrasné druhy jednoleté	převážně cizosprašné	9	7
Vičenec (<i>Onobrychis L.</i>), lupina (<i>Lupinus L.</i>), bob (<i>Vicia faba L.</i>), fazol (<i>Phaseolus L.</i>), vikev (<i>Vicia L.</i>), hrách (<i>Pisum L.</i>), hrachor (<i>Lathyrus L.</i>)	samosprašné i cizosprašné	3	2
Ohrožené druhy rostlin - obecně	převážně cizosprašné	1	1

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 458/2003 Sb.

**Minimální velikost vzorku vegetativně rozmnožovaného genetického zdroje rostlin pro
potřeby regenerace a konzervace**

(počty v kusech)

Druh, skupina druhů	Biologický charakter vzorků	Počet
Brambor (<i>Solanum tuberosum L.</i>)	tuberizující rostliny in vitro	6
Cibule (<i>Allium cepa L.</i>)	cibule	4
Dosna (<i>Canna L.</i>)	oddenky s 2-3 očky	15
Chmel (<i>Humulus lupulus L.</i>)	rostliny	8
Jahodník (<i>Fragaria L.</i>)	sazenice	10
Jiřinka (<i>Dahlia Cav.</i>)	hlíza	10
Křen (<i>Armoracia G. M. et Sch.</i>)	rostliny	5
Lékořice (<i>Glycyrrhiza L.</i>)	rostliny	5
Mečík (<i>Gladiolus L.</i>)	hlíza	20
Okrasné dřeviny	sazenice	3
Okrasné traviny vytrvalé	rostliny	2-5
Ovocné dřeviny	stromky, keře	3-5
Réva vinná (<i>Vitis vinifera L.</i>)	keře	7
Reveň (<i>Rheum L.</i>)	rostliny	5
Řebříček (<i>Achillea L.</i>)	rostliny	5
Tulipán (<i>Tulipa L.</i>)	cibule	50

Příloha č. 3 k vyhlášce č. 458/2003 Sb.

Minimální požadavky na klíčivost a čistotu semenných vzorků u specifických druhů a skupin genetických zdrojů předávaných pro konzervaci v genobance

Druh, skupina druhů	Přípustná minimální klíčivost (%)	Přípustná minimální čistota osiva (%)	Poznámka
Plané druhy rostlin - sběry	40	90	druhy s nízkou klíčivostí
Ohrožené druhy rostlin	10 (včetně tvrdých semen)	90	týká se obecně všech ohrožených druhů
Trávy - okrasné jednoleté	70	70	druhy s dlouze osinatými a ochmýřenými obilkami
Čeled' <i>Fabaceae</i>	85 (včetně tvrdých semen)	98	
Svazenka (<i>Phacelia Juss.</i>)	85 (včetně tvrdých semen)	98	
Aromatické, kořeninové a léčivé rostliny	65	90	druhy s nízkou klíčivostí semen

Příloha č. 4 k vyhlášce č. 458/2003 Sb.

**Minimální velikost vzorků genetických zdrojů rostlin poskytovaných uživatelům u specifických cizosprašných a vegetativně množených druhů
(počty semen a regenerujících částí rostlin)**

Druh, skupina druhů	Biologický charakter vzorků	Počet
Brambor (<i>Solanum tuberosum L.</i>)	in vitro rostliny	2 - 10
Broskvoň (<i>Persica Mill.</i>)	rouby	2
Čeled' <i>Fabaceae</i> (velkosemenné)	semena	10 - 40
Chmel (<i>Humulus lupulus L.</i>)	sád' (regenerující část rostliny)	2 - 10
Jahodník (<i>Fragaria L.</i>)	sazenice	2 - 3
Jiřinka (<i>Dahlia Cav.</i>)	hlíza	2
Mečík (<i>Gladiolus L.</i>)	hlíza	3
Méně pěstované druhy ovocných dřevin	rouby	2
Meruňka (<i>Armeniaca Mill.</i>)	rouby	2
Okrasné dřeviny	rouby	5
Okrasné traviny vytrvalé	rostliny (regenerující klony)	2
Ovocné dřeviny obecně	očka	2 - 10
Réva vinná (<i>Vitis vinifera L.</i>)	očka	20
Tulipán (<i>Tulipa L.</i>)	cibule	5